

УДК 38.334

А.А. Устінов, В.О. Петренко

Національна металургійна академія України, м. Дніпро, Україна

Актуальні питання розвитку інтелектуального підприємництва

В нових умовах господарювання підприємства стикаються з низкою проблем, пов'язаних з використанням та впровадженням об'єктів інтелектуальної власності, з необхідністю патентування своєї інноваційної продукції, з отриманням торговельних марок, з захистом прав інтелектуальної власності.

З урахуванням нестабільності вітчизняної економіки, загрозами та ризиками, державі необхідно стимулювати розвиток малого та середнього підприємництва, який забезпечує стабільний розвиток економіки та поліпшує рівень життя громадян.

Життєвий цикл інтелектуального продукту визначається як період, що починається з фундаментальних та прикладних досліджень і включає всі етапи до моменту, коли нововведення потребує заміни його якісно новим, сучаснішим.

Як зазначають автори [1, с. 70], підприємству, що прагне створити комерційно привабливий товар, доцільно дотримуватися такої схеми у своїй діяльності:

- Розробка стратегічних цілей;
- виявлення потреб ринку в нових виробках та генерування ідей нових товарів; визначення можливостей фірми для створення виробів;
- проведення досліджень з метою реалізації цих можливостей;
- розроблення нового виробу; проектування, конструювання виробу; випуск дослідного зразка;
- пробний маркетинг (випробування дослідного зразка в умовах ринку);
- запуск виробу в серійне виробництво.

На етапі технологічного аудиту обґрунтовується доцільність та ефективність впровадження інноваційного продукту, отримання охоронних документів, вивчення ринку та дослідження технологій.

Наступний етап присвячений створенню повноцінного дослідницького зразка інноваційного продукту, патенту продукту і розробки чіткого та

детального бізнес-плану виробництва продукту. Далі йде етап завершення бізнес-плану стратегії виходу на ринок, дослідження ринку, підбір трудових ресурсів, забезпечення фінансовими ресурсами та наявність всіх необхідних патентів, дозволів та договорів.

Створення інноваційного продукту та його впровадження в інноваційне підприємництво в умовах постійних змін у внутрішньому та у зовнішньому конкурентному середовищі спонукають до проведення аналізу вимог бізнес-середовища (якість, своєчасність, вартість та кількість інноваційного продукту); ресурси (людські, інформаційні, матеріально-технічна база); фінанси; ризики; учасники процесу впровадження (винахідник, посередник, консультант, покупець)тощо.

Конкурентоспроможність інноваційного продукту визначається його техніко-експлуатаційними характеристиками, тобто якістю. Крім якості, конкурентоспроможність визначається ще й маркетинговими можливостями підприємства по даному інноваційному продукту.

Управління ресурсами (людські, інформаційні, матеріально-технічна база) та фінансами в процесі впровадження інноваційного продукту вимагає чіткого розуміння і прозорості цілей і можливостей.

Впровадивши ефективний процес складання планів з управління ресурсами та фінансами, підприємство підвищує ефективність і покращує контроль над використанням цих ресурсів. Цей процес включає попереднє планування, складання графіка і розподілу ресурсів для досягнення максимальної ефективності.

Нейтралізувати монопольний рівень цін на інноваційну продукцію на ринку можна шляхом розвитку в середовищі інноваційного підприємництва економічної конкуренції, формування розгалуженої інфраструктури та територіальної структури інноваційного підприємництва:

- створення технопарків, бізнес-інкубаторів, інжинірингових бірж,
- створення державної системи функціонування комерційних посередників, які за рахунок спеціальних джерел централізованих фінансових фондів, інноваційних банків тощо могли б компенсувати виробникам матеріально-технічні та фінансові витрати на створення технологічних інновацій [2, с. 35-36].

Автор [3, с.164] стверджує, що організація дієвої системи правозастосування в процесі створення та використання об'єктів інтелектуальної власності прямо впливає на розбудову національних науково-технологічних та науково-технічних сфер життя держави, підвищення їх інвестиційного іміджу, запровадження сприятливого інноваційного клімату.

Тому збереження, зміцнення і розвиток інтелектуального потенціалу нашої держави віднесено до пріоритетних інтересів України.

На разі потрібен пошук шляхів створення ефективної інноваційної системи, яка спроможна забезпечити технологічну модернізацію національної економіки, підвищити її конкурентоспроможність на основі передових технологій.

Використовуючи нематеріальні активи, підприємства забезпечують зростання власного доходу, підвищують конкурентоспроможність підприємства.

В епоху трансформаційних перетворень, які відбуваються в суспільстві необхідне теоретичне переосмислення природи правозастосовної діяльності та обґрунтування шляхів удосконалення правозастосовного супроводження впровадження інноваційного підприємництва [4, с. 315].

Сьогодні в Україні підприємствам цієї сфери притаманні наступні проблеми: низький рівень витрат на інновації та інтелектуальні продукти, відсутність стимулів до активного формування та реалізації власних ідей, переважання витрат на зарубіжні технології, недостатнє використання інформаційних технологій [5, с. 16].

Новітні інтелектуальні концепції вимагають від підприємств нових підходів у їх діяльності. У сучасних економічних умовах необхідно враховувати особливості розпорядження та впровадження об'єктів права інтелектуальної власності та створення на цій основі систем неменеджменту бізнесу.

Висновок

Таким чином, треба відзначити, що інтелектуальне підприємництво призначене для розробки, набуття та розпорядження правами, впровадження об'єктів права інтелектуальної власності та інноваційних продуктів у

господарський обіг. У цих процесах визначальну роль повинні відігравати питання правозастосовного супроводження отримання інноваційної продукції.

Держава повинна удосконалювати законодавчу базу розвитку малого та середнього підприємництва, який забезпечує стабільний розвиток економіки, підвищення конкурентоспроможності підприємницьких структур та їх соціальної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Падерін І.Д., Горященко Ю.Г., Романов О.В. Інтелектуальний бізнес як важливий напрям інноваційного розвитку підприємств. Вісник економічної науки України, 2017. № 1. С. 68-72.

2. Зянько, В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку. Монографія. Вінниця: УНІВЕРСУМ. Вінниця, 2008. 397 с.

3. Бошицький Ю.Л. Шляхи модернізації та оптимізації правового регулювання інтелектуальної власності в Україні. Часопис Київського університету права, 2014. № 4. С. 164 -170.

4. Петренко В.О., Рудченко О.В., Маймур Є.Ф., Древнов І.Д., Джурко Н.Г. Інтелектуальне підприємництво у правовому просторі України. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С. 313-316.

5. Петренко В.О. Трансформація економіки знань в інтелектуальне підприємництво. «Сучасні трансформації у бізнесі та виробництві: теорія, методологія, практика»: моногр. / за ред. Л.М. Савчук, Л.М.Бандоріна. Дніпро: Журфонд, 2019. Том. 1. 548 с. С. 12-31.

131

Цей матеріал був поданий до IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності», що відбулася 22.04.2021 та був розміщений в рамках цієї конференції для ширшого ознайомлення за погодженням з автором